

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-08-09

Diarienummer 0252/23

Handläggare

Kristina Zanhar

Telefon: 031-367 83 05

E-post: kristina.zanhar@intraservice.goteborg.se

Remissvar - Motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om att göra enkätdata från befolkningsundersökningar mer tillgängliga

Förslag till beslut

I nämnden för Intraservice föreslå kommunfullmäktige besluta:

1. Att tillstyrka en utredning om att göra enkätdata från befolkningsundersökningar mer tillgängliga.

Sammanfattning

Nämnden för Intraservice har fått möjlighet att lämna ett remissyttrande till stadsledningskontoret kring motion från Rasmus Ragnarsson (SD) om att göra enkätdata från befolkningsundersökningar mer tillgängliga.

Möjligheten att kunna dela enkätdata från befolkningsundersökningar anses vara positivt. Det möjliggör samarbete och kunskapsdelning mellan Göteborgs Stad och akademien. Det möjliggör ökad transparens och underlättar användningen och utnyttjandet av enkätdata som kan gynna Göteborg stad. Det kan främja samarbete och strukturerad delning av kunskap. Att göra den framställda datan tillgänglig öppnar upp nya möjligheter och skapar ökad innovation och nytta samt kan ge en ökad insikt om invånarnas behov, preferenser och attityder.

Att dela enkätdata från befolkningsundersökningar passar väl in på Göteborgs Stads övergripande mål om öppen data. Inom Göteborgs Stad pågår flera initiativ som syftar till att främja öppen data och underlätta dess tillgänglighet. Ansvar för Göteborgs Stads öppna data ligger hos Demokrati och Medborgarservice.

Intraservice stödjer innovation med öppna data genom pågående projekt, genom stöd i upphandling av nya system, genom samverkan i Göteborgs Stad och genom seminarium och utbildningar. Intraservice erbjuder också en tjänst gällande IT-stödet InSurvey, som är ett avancerat webbverktyg som kan användas till befolkningsenkäter. För de flesta undersökningar är dock verktyget "Forms" som ingår i Office 365 på webben tillräckligt. Intraservice har även ansvaret för tjänsten Office 365.

För att effektivt bedöma hur enkätdata från befolkningsundersökningar kan bli mer tillgängliga och anpassa insatserna efter Göteborg Stads behov är en utredning nödvändig. Denna utredning bör omfatta flera aspekter, såsom undersöka behovet av

tillgängliggörande av enkätdata, säkerställande av tillgång till rådata från befolkningsundersökningar, val av infrastruktur för tillgängliggörande och arkivering, samt möjliga samarbeten med exempelvis Svensk Nationell Datatjänst (SND). Utredningen bör även behandla standardisering, strukturering och skydd av personuppgifter. Frågor kring datadelning och graden av tillgänglighet bör också undersökas.

Intraservice anser att utredningen också bör titta på hur arbetet kan samordnas med pågående projekt samt att det är viktigt att fortsätta samordning inom områden som IT-struktur, informationshantering och domänuppdelning för att stödja och främja arbetet med öppen data.

En eventuell utredning skulle ta fram ett konceptuellt lösningsförslag som tydligt beskriver finansiering och ansvarsfördelning. Intraservice anser att frågan bör samordnas av stadsledningskontoret eftersom Demokrati och Medborgarservice är ansvariga för öppen data och den digitala demokratiplattformen och Intraservice kan komma att bidra med en del av infrastrukturen för att möjliggöra genomförandet av förslaget.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Det är svårt att bedöma den totala ekonomiska konsekvensen för Göteborgs Stad och för Intraservice gällande att göra enkätdata från befolkningsundersökningar tillgängliga. Kostnader som uppkommer för att tillhandahålla öppen data är inte heller för närvarande möjliga att beräkna. Den samlade bedömningen är att nyttoeffekten av öppen data är en intäkt till verksamheter inom Göteborgs Stad då strategi och beslut baserar sig på empiriskt korrekta data. Vidare kan en nyttoeffekt uppstå för forskning och innovation, vilket kan bidra till medborgarna i form av ökad hållbarhet, öppenhet, livskvalité (till exempel välfärd) samt skapar förutsättningar för företag att utveckla tjänster och produkter.

Om en utredning tillstryks bör ett konceptuellt lösningsförslag ges. Detta för att kunna utreda hur en eventuell lösningen ska finansieras och var kostanden ska förläggas.

Bedömning ur ekologisk dimension

Enkätdata från befolkningsundersökningar kan göras tillgängliga genom öppen/tillgänglig data. Om datan skulle vara tillgänglig kan forskare, organisationer och företag stödja staden i att uppfylla till exempel generationsmål; bidra till bättre miljö och kunna vara del i att utvärdera de åtgärder som görs och vilken inverkan de har lokalt, nationellt och internationellt. Digitalisering och öppen data är en förutsättning för att hela samhället ska kunna bidra till att nå förslagen och målen i *“Miljö- och klimatprogram för Göteborgs Stad 2021–2030”*.

Bedömning ur social dimension

Möjligheten att kunna dela enkätdata från befolkningsundersökningar för att gynna forskning anses vara positivt. Det möjliggör samarbete och kunskapsdelning mellan Göteborgs Stad och akademien. Det möjliggör ökad transparens och underlättar

användningen och utnyttjandet av enkätdata som kan gynna Göteborg stad och samhället som helhet. I Göteborgs Stads policy för digitalisering och IT framgår det att Göteborgs Stads nämnder och styrelser ska sträva efter att samarbeta med relevanta aktörer i syfte att skapa synergieffekter med tydliga samhälls- eller verksamhetsnyttor för boende, besökare och näringsliv, vilket detta skulle kunna göra.

Samverkan

Samverkan har skett med förvaltningssamverkansgruppen 2023-08-24.

Bilagor

Redogörelse för hur Intraservice arbetar med öppna data, Tjänsteutlåtande, 2021-12-07.

Motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om att göra enkätdata mer tillgänglig, 2023-04-03.

Powerpoint- Motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om att göra enkätdata mer tillgänglig, 2023-08-09.

Ärendet

Rasmus Ragnarsson (SD) har lämnat en motion till kommunfullmäktige om att göra enkätdata från befolkningsundersökningar mer tillgängliga.

Intraservice ska avge remissyttrande på motionen.

Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 5 september 2023.

Beskrivning av ärendet

Rasmus Ragnarsson (SD) har lämnat en motion till kommunfullmäktige om att göra enkätdata från befolkningsundersökningar mer tillgängliga. Befolkningsundersökningar görs genom bland annat igenom enkäter, medborgardialoger, intervjuer och fokusgrupper för att få insikt om invånarnas behov, preferenser och attityder.

Enkätdata från befolkningsundersökningar kan göras tillgängliga genom öppen och tillgänglig data. Öppen data är data som är tillgängliggjord i öppna format och fria att använda för valfria syften. Detta avser data som kan tillgängliggöras så öppet som möjligt. Det vill säga data som ej innehåller personuppgifter, sekretessbelagd information, upphovsrättsskyddat material eller skyddas av speciallagstiftning.

Tillgänglig data är data som behöver skyddas. Om data innehåller information som är känslig ur rättsliga eller etiska perspektiv, krävs det att tillgången till dessa data begränsas. Detta inkluderar både direkt identifierbar information om individer och indirekta uppgifter, samt data som har blivit pseudonymiserade för att skydda integriteten. Data kan också innehålla andra typer av information som omfattas av sekretess eller andra begränsningar, som till exempel material som skyddas av upphovsrätt.

För att få tillgång till data med begränsad åtkomst måste en ansökan skickas in. Ansökan bör inkludera ändamål och en beskrivning av projektet där datan ska användas, tillsammans med kontaktinformation för den som ansöker om tillgång. Sedan görs en bedömning om datamaterialet kan lämnas ut eller inte, till exempel genom en sekretessprövning.

År 2022 infördes lagen (2022:818) om tillgängliggörande av data från den offentliga sektorn i Sverige, i enlighet med EU:s Öppna data-direktiv (EU) 2019/1024. Lagen främjar tillgången till offentlig data genom att göra den öppen och tillgänglig för allmänheten. Samtidigt betonas vikten av att skydda informationssäkerhet, personuppgifter och nationell säkerhet. Genom lagen främjas öppenhet och möjligheten att återanvända offentlig data för att främja innovation och samhällsnytta.

Det pågår därför en betydande insats för att göra data tillgänglig både i Göteborgs stad och bland statliga myndigheter och andra aktörer. Göteborgs Stads plan för digitalisering 2023- 2026 finns övergripande mål: *Göteborgs Stads digitaliseringsarbete ska bidra till att boende, besökare, näringsliv samt medarbetare får en ökad kvalitativ och likvärdig digital service som upplevs värdeskapande. Genom att balansera innovation och effektivitet skapas förutsättningar för en ändamålsenlig digitalisering som värnar demokratin och ökar delaktigheten hos de vi är till för. Med öppna och tillgängliga data ska arbetet med digitalisering bidra till en effektiv användning av stadens resurser och ge förutsättningar för en innovativ och hållbar stad.*

Redan år 2016 antog kommunstyrelsen en handlingsplan för 2017 som behandlade fortsatt digitalisering, och identifierade fyra viktiga områden för det framtida arbetet, varav öppen data var ett område. Göteborgs Stads data har en stor potential, och varje organisation inom Göteborgs Stad ansvarar för sin egen information.

Göteborgs Stads öppen data finns tillgänglig på goteborg.se och nämnden för Demokrati och Medborgarservice är leverantör av bastjänsten öppen data inom Göteborg Stad.

Nämnden för Demokrati och Medborgarservice arbetar också med införande av digital demokratiplattform under år 2023. En del av befolkningsenkäterna sker via medborgardialoger. Nämnden för Demokrati och Medborgarservice arbetar för att tillhandahålla en ändamålsenlig digital plattform för olika processer för medborgarinflytande. Det ska finnas en gemensam plattform och som respektive förvaltning eller bolag kan använda för sitt arbete. Plattformen ska vara byggd med öppen källkod. Plattformen ska kunna ge stöd åt olika processer som till exempel medborgar- och boendebudget, medborgardialoger och medborgarpaneler.

Göteborg stad tillhandahåller också information via statistikdatabasen och statistik genom tex. trafik och resandeutveckling.

Nämnden för Intraservice har tidigare fått en redogörelse hur Intraservice arbetar med öppen data. Den 25 maj 2021 beslutade nämnden, via yrkande från V och MP, att utreda förutsättningarna för hur Intraservice kan främja intern och extern innovation med utgångspunkt i stadens offentliga information samt öppna upp offentlig information och göra det enkelt för externa och interna konsumenter att ta del av och återanvända information i nya lösningar.

I ett tjänsteutlåtande den 7 december 2021 redogjorde förvaltningen hur Intraservice arbetar med öppen data. I tjänsteutlåtandet var förvaltningens bedömning var att det pågår flera initiativ kring öppen data samt att göra den tillgänglig, till exempel CIP ((Critical Infrastructure Protection), via API:er i verksamhetssystem och via samverkan på EU-nivå. Det finns en stor vilja i Göteborgs Stad att samarbeta kring öppen data men det finns också en osäkerhet i flera frågor. Förvaltningen bedömde att samordningen i staden måste öka inom områden som IT-arkitektur, informationsförvaltning och domänindelning. För att lyckas med detta var förvaltningens bedömning att Intraservice behöver stärka förmågan inom dessa områden genom investeringar i ny kompetens och utökade resurser.

Eftersom det finns flera initiativ som syftar till att öka stadens förmåga att hantera data i Göteborgs Stads plan för digitalisering så bedömde förvaltningen att möjligheten till innovation på öppen data kommer att öka både för interna och externa aktörer.

Befolkningsundersökningar som öppen data

Befolkningsundersökningar som öppen data är tillgängligt på olika plattformar och en av dessa är Sveriges dataportal som drivs av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) i samarbete med statliga myndigheter, kommuner, regioner och andra offentliga och privata aktörer. Denna portal fungerar som en centraliserad plats där användare kan söka

efter och ladda ner öppna data inom olika kategorier och ämnesområden. Här finns tillgång till diverse data som statistik, geografisk information, ekonomiska data, miljödata och demografiska data. På Sveriges dataportal finns metadata om datamängder, vilket är en sammanfattning av vad datamängderna innehåller och vilken typ av information de representerar. Det innebär att användarna kan söka efter och hitta specifika datamängder och sedan hämta själva datan från andra källor eller plattformar. Genom att ha en gemensam specifikation för metadata kan datamängderna beskrivas på ett enhetligt sätt, vilket underlättar jämförelser. Detta gör det möjligt att visa relevant och aktuell data och information för användarna av dataportalen. Sveriges dataportal synkroniseras med den europeiska dataportalen och datamängden blir då sökbar och tillgänglig för alla i hela Europa och därmed ökar chanserna att data används.

Göteborgs Stad publicerar sin öppna data på Sveriges dataportal. Detta innebär att användare har möjlighet att hitta och ta del av öppen data från Göteborgs Stad genom portalen, vilket ger en enhetlig och lättillgänglig plats för att utforska och använda stadens öppna data tillsammans med andra datakällor från hela landet.

Västra Götaland är en del av initiativet för att främja öppen data i Sverige. Detta drivs framåt av den nationella dataverkstaden, som strävar efter att etablera liknande strukturer för öppen data på nationell nivå och där Göteborg Stad ingår. Genom samarbetet med betydande aktörer som DIGG, SKR, Inera, Tillväxtverket, Internetstiftelsen och RISE kan Västra Götalandsregionen dra nytta av deras expertis och resurser för att främja öppen data och dess positiva effekter. En viktig plattform för att tillgängliggöra och publicera kommunal och regional data i regionen är dataportalen Väst.

Statistiska centralbyrån (SCB) erbjuder användbara verktyg och öppen data på sin webbplats för att jämföra olika kommuner i Sverige baserat på statistiska variabler. Genom SCB:s öppna data kan användare utforska och analysera data inom områden som befolkning, utbildning, arbetsmarknad och ekonomi för att jämföra kommuner. Verktygen inkluderar API för Statistikdatabasen, branschnyckeltal, geodata och Myndighetsregistret. Genom att använda SCB:s öppna data kan användare skapa egna jämförelser och få en djupare förståelse för faktorer som påverkar kommunernas utveckling och demografiska struktur.

För att underlätta uppföljning och analys av olika verksamheter i kommuner och regioner finns databasen Kolada, som är en öppen databas innehållande över 6 000 nyckeltal. Många av de enkäter som genomförs av Göteborgs Stad omfattas av denna databas. Kolada samlar även in statistik från SCB, Öppna jämförelser, Skolinspektionen och kommunens kvalitet i korthet (KKiK). Genom Kolada kan man publicera öppna data inom områden som befolkning, ekonomi, hälso- och sjukvård, individ- och familjeomsorg, infrastruktur, kultur och fritid samt barn och utbildning. Dessa datamängder är inte bara enkla att publicera, utan de är även mycket användbara eftersom de täcker hela landet och är jämförbara. Den öppna datan är i strukturerad tabellform vilket är en vanlig metod för att organisera och presentera rådata. Det innebär att, när det gäller denna typ av öppen data, kan det vara svårt att använda den för statistiska jämförelser eftersom datan kan inte användas för att utföra analyser eller jämförelser på individnivå eller på en specifik grupp av respondenter. Det kan vara begränsat till att ge

en övergripande bild eller en allmän förståelse av datamängden som helhet, snarare än att kunna göra detaljerade jämförelser på individuell nivå. Det kan vara en utmaning för användare som behöver specifika uppgifter för sina statistiska analyser.

Forskningsdata som öppen/tillgänglig data

Motionären skriver i motionen att initiativ av detta slag inte är nya. Inom forsknings- och universitetsvärlden har man förstått hur mycket data som går till spillo och har utvecklat en infrastruktur för att lättare kunna dela med sig av den data som man lägger stora (skatte)pengar på att samla in. En av de organisationer som jobbar med att tillgängliggöra data är Svensk Nationell Datatjänst (SND).

Forskningsdata är all data som ligger till grund för de resultat och slutsatser som forskningen genererar. Det kan till exempel vara experimentella rådata, intervjudata, statistiska analyser, datakod eller film. Processen att hantera forskningsdata pågår under hela livscykeln av ett forskningsprojekt. Den omfattar insamling, dokumentation, bearbetning, lagring, delning och arkivering. Genom att arbeta strukturerat och tillgängliggöra data säkerställs en framtida återanvändning av material.

Vetenskapsrådet har fått i uppdrag av regeringen att samordna införandet av öppen tillgång till forskningsdata i Sverige. En viktig del av detta arbete har varit att ta fram kriterier för att bedöma i vilken utsträckning forskningsdata, som finansierats med offentliga medel, uppfyller FAIR-principerna (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable). Vetenskapsrådet har utarbetat kriterier för att bedöma efterlevnad av FAIR principerna samt vägledning för implementering av dessa.

Forskare uppmanas alltmer att göra sina forskningsdata FAIR, vilket innebär att hantera data på ett sätt som gör dem enkla att hitta, få tillgång till, koppla samman med andra datamängder och återanvända.

För att underlätta tillgängliggörandet och arkiveringen av forskningsdata kan SND användas. SND är en nationell infrastruktur som samlar in, arkiverar och tillgängliggör forskningsdata nationellt och internationellt. SND är en av flera forskningsinfrastrukturer. Finns andra forskningsinfrastrukturer som framförallt som samlar in information om ämnesspecifika från olika organisationer, samt ser till att organisationernas metadata överförs och synliggörs i en nationell domänspecifik portal och/eller i andra internationella portaler.

SND är ett konsortium bestående av nio universitet, ett nätverk av ytterligare 24 lärosäten samt fyra forskningsmyndigheter/organisationer. SND tillhandahåller verktyget DORIS. Forskare kan använda DORIS för att publicera och göra sina forskningsdata tillgänglig. Systemet stöder hela processen från beskrivning och publicering av forskningsdata till hantering av dataförfrågningar. Vid beskrivningen av forskningsdata använder man internationella standarder för metadata, vilket gör att informationen struktureras och blir sökbar. Det är fördelaktigt att använda etablerade metadatastandarder för att beskriva forskningsdata. När forskare registrerar metadata hos SND används fördefinierade fält baserade på metadatastandarden Data documentation initiative (DDI).

I SND:s forskningsdatakatalog ska forskningsdatakatalogen utvecklas så att den så småningom omfattar alla typer av forskningsdata.

Genom att använda internationella standarder för metadata kan man skapa enhetliga beskrivningar av datamängder, inklusive befolkningsundersökningar. Det möjliggör att flera dataset kan laddas ner och jämföras med varandra, inte bara inom en specifik studie eller forskning, utan även med andra undersökningar och forskningsprojekt som använder samma standarder. Genom att ha enhetliga metadata kan man lättare identifiera och jämföra liknande variabler, kategorier och parametrar mellan olika datamängder och därigenom öka möjligheterna till jämförande och integrerad analys av olika dataset. Detta kan underlätta kunskapsutbyte och ge en bredare perspektiv på forskningsresultat.

DIGG arbetar med att integrera SND och Sveriges dataportal. Detta innebär att all forskningsdata som finns i SND:s datakatalog kommer att synas och vara tillgänglig på Sveriges dataportal. Genom denna integration blir det möjligt att samla och presentera forskningsdata från SND på en central plats, vilket underlättar för användare att hitta och utforska forskningsrelaterad information. Genom att integrera SND och Sveriges dataportal kan man skapa en mer sammanhängande och enkel plattform för att hitta och använda forskningsdata.

Förvaltningens bedömning

Det anses vara positivt att kunna tillgängliggöra data för allmänheten, forskare, organisationer och företag, vilket återspeglas i stadens övergripande mål. Det pågår flera initiativ inom Göteborgs Stad som ska möjliggöra öppen data och göra den tillgänglig.

Det är viktigt att undersöka behovet av att tillgängliggöra enkätdata samt att kartlägga antalet befolkningsundersökningar som genomförs av förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad. Efter att ha kontaktat Grundskoleförvaltningen och Äldre samt vård och omsorgsförvaltningen framgår det att majoriteten av deras enkäter är nationella enkäter som rapporteras in i Kolada. Det är därför också viktigt att undersöka vilka befolkningsundersökningar som kvarstår som inte delas via till exempel öppen data i Göteborgs Stad, Kolada eller SCB.

Öppen data inom Göteborgs Stad och Intraservice

Under flera år har Intraservice samarbetat med Demokrati och Medborgarservice kring frågan om öppen data och API:er. Kunskapen kring öppen data är stor inom Göteborgs Stad och det pågår flera initiativ som driver utvecklingen med öppen data. Intraservice ger stöd i upphandling av nya system, genom samverkan i Staden genom seminarium och utbildningar.

Att göra enkätdata från befolkningsundersökningar mer tillgänglig skulle kunna samordnas inom ramen för arbetet med öppen data.

Detta arbete skulle kunna kopplas till andra initiativ såsom livscykelhantering, tjänster för Master och Meta data samt CIP. Intraservice, som är involverad i innovation med öppna data genom pågående projekt och samverkan på EU-nivå, skulle kunna stödja och samarbeta med andra aktörer, till exempel SND kring frågan om att göra enkätdata från befolkningsundersökningar mer tillgänglig. Förvaltningen anser att det fortfarande finns behov av ytterligare utredning av många av de frågeställningar som har tagits upp i redogörelsen om hur Intracservice arbetar med öppen data. Exempelvis behöver

samordningen inom Göteborgs Stad stärkas inom områden som IT-arkitektur, informationsförvaltning och domänindelning för att främja arbetet med öppen data.

Tillgång till rådata

För att Göteborgs Stad ska kunna använda enkäter som utförs av externa företag krävs tillgång till rådata. Rådata utgör de ursprungliga och opresenterade datavärdena som samlats in från enkätundersökningar. För att säkerställa att kommunen har tillgång till denna viktiga komponent för att skapa och tillhandahålla öppen data, är det nödvändigt att inkludera krav på tillgång till rådata i upphandlingar. Intraservice ansvarar för upphandlingen av system som ingår i de kommungemensamma interna tjänsterna. Det innebär att Intraservice är upphandlingsansvariga för de system som ingår i de kommungemensamma interna tjänsterna och involverar olika delar av stadens verksamheter i referens- och upphandlingsgrupper. Genom att inkludera representanter från olika verksamheter säkerställer man att deras behov tas i beaktande och att relevanta krav inkluderas i upphandlingen.

Tjänst- InSurvey och Forms

Intraservice erbjuder en tjänst gällande IT-stödet InSurvey, som är ett avancerat webbverktyg för enkäter. Syftet med denna tjänst är att erbjuda IT-stöd för de som behöver genomföra mer komplexa webbaserade enkäter. Vissa av de genomförda enkäterna publiceras sedan i pdf-format på enkat.goteborg.se. För de flesta undersökningar är dock verktyget "Forms" som ingår i Office 365 på webben tillräckligt. Intracservice har även ansvaret för tjänsten Office 365 och kan erbjuda rådgivning om användningen av verktygen InSurvey och Forms samt hur man kan extrahera rådata från enkätverktygen.

Standardisering och strukturering

För att enkätdata från befolkningsundersökningar ska kunna användas som öppen/tillgänglig data behövs standardisering, och strukturering av data göras likt det SND gör i sitt verktyg DORIS. Strukturering av data handlar om att organisera och forma data på ett sätt som underlättar lagring, hantering, analys och tolkning av informationen. Genom att strukturera och inkludera metadata i datahanteringsprocessen kan man underlätta sökning, filtrering och tolkning av data. För att förvaltningar och bolag lätt ska kunna lägga in sina befolkningsundersökningar behövs ett verktyg som är logisk, förutsägbar och intuitivt uppbyggd. Verktyget behöver också vara beskriven och förankrad på ett sådant sätt att förvaltningar och bolag har lätt att använda verktyget. Utredningen bör också lyfta hur förvaltningar och bolag ska utbildas i ett eventuellt verktyg och hur medarbetare ska lämna ut tillgänglig data. Göteborgs Stad behöver ha en dokumenterad strategisk inriktning som följs tillsammans med beslutade rutiner och riktlinjer. För att kunna publicera befolkningsundersökningar som öppna data/tillgänglig data krävs också en robust, flexibel och hållbar IT-infrastruktur.

Göteborg Stad kan också välja att ansluta sig till SND och använda deras verktyg och deras infrastruktur. Efter kontakt med SND framgår det att det generellt är kostnadsfritt

att använda SND:s tjänster, men en avgift tas ut om den totala mängden data som lagras hos SND överstiger 1 terabyte. Det finns även en kostnadsmodell för långsiktig lagring av data i SND Care, där SND tar ut en avgift baserad på lagringsvolymen.

Ett eventuellt samarbete mellan SND och Göteborgs stad kräver ytterligare utredning. SND, som är positiva till ett samarbete med Göteborgs stad, har redan inlett diskussioner med regioner angående deras anslutning till SND. För att avgöra vad som skulle vara mest effektivt och bäst passa stadens behov behövs en utredning genomföras.

Personuppgifter

Det är viktigt att notera att lagen om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data också fastställer skyldigheter och ansvar för de myndigheter och organisationer inom den offentliga sektorn som tillhandahåller data. Det innebär att de måste säkerställa att personuppgifter skyddas enligt gällande dataskyddslagstiftning och att informationssäkerhet bevaras för att undvika obehörig åtkomst eller missbruk av data.

Öppen tillgång till forskningsdata innebär att forskningsdata publiceras fritt tillgängligt på internet. Att forskningsdata görs öppet tillgängliga handlar om att de publiceras i den utsträckning det är möjligt, utan att dessa data efterfrågas eller föregås av en begäran om utlämnande av en handling utifrån Offentlighetsprincipen. Vad som publiceras med öppen tillgång ska alltid utgå utifrån gällande lagstiftning. En del forskningsdata får inte publiceras med öppen tillgång på grund av rättsliga eller etiska aspekter. Det gäller till exempel då dessa omfattas av sekretess, innehåller personuppgifter eller upphovsrättskyddat material. Bedömningen av om data kan tillgängliggöras öppet på internet kan liknas vid begäran om utlämnande av handlingar, men hänsyn behöver tas till ytterligare faktorer, till exempel eventuella risker som kan uppstå vid publicering på internet, såsom vid insamling av data eller vid sammankoppling med andra datamängder. Personer, företag eller organisationer som önskar använda denna data måste då begära ut den, och det krävs ett lämpligt verktyg för att underlätta detta.

Om data anonymiseras så att det inte längre går att koppla informationen till enskilda personer, betraktas det inte längre som personuppgifter enligt dataskyddsförordningen. Det är dock viktigt att notera att GDPR ställer höga krav för att data ska anses vara tillräckligt anonymiserade, och detta påverkar möjligheterna att dela och publicera sådan data. Personuppgifter måste skyddas mot från obehörig åtkomst genom organisatoriska och tekniska åtgärder. Personuppgifter måste lagras och behandlas på ett säkert sätt enligt principerna för datasäkerhet och informationsklassificering. Göteborgs Stads riktlinje för informationssäkerhet fastställer hur stadens nämnder och styrelser ska säkerställa att personlig integritet och skydd av personuppgifter upprätthålls. Den beskriver också principerna för informationssäkerhet inom Göteborgs Stad. Varje organisation är ansvarig för sin egen information. Informationsägare har ansvar att se till att information och data hanteras och lagras på ett korrekt sätt. En förutsättning för öppen data är att verksamheten har genomfört informationsklassning och identifierat information som kan delas och spridas utan risk för att skada uppstår.

Det är därför viktigt att göra en noggrann analys av behovet av tillgängliggörande av enkätdata och att fastställa vilka åtgärder som behöver vidtas för att skydda personuppgifter. Detta inkluderar att välja lämpliga urvalsmetoder och säkerställa att enkäter kan användas som öppen data eller tillgänglig data på ett säkert sätt.

Befolkningsundersökningar kan göras via till exempel enkäter, medborgardialoger, intervjuer och fokusgrupper och en utredning bör också titta på om det är möjligt att tillgängliggöra även dessa.

En eventuell utredning skulle ta fram ett konceptuellt lösningsförslag för att bedöma kostnaden och beskriva hur förslaget kan finansieras och av vem.

Intraservice tillstyrker en utredning och anser att frågan bör samordnas av Stadsledningskontoret eftersom Demokrati och Medborgarservice är ansvariga för öppen data och den digitala demokratiplattformen och Intraservice kan komma att bidra med en del av infrastrukturen för att möjliggöra genomförandet av förslaget.

Kristina Högström

Avdelningschef

Peter Söderström

Förvaltningsdirektör